

че не сж отъ еврейски произходъ. Но тия екцесии били бързо изживяни. По подвижнитъ сафарадийски евреи донесли отъ Испания една силна напредничавостъ, донесли връзкитъ си съ еврейскитъ колонии по свѣта, а и испанския езикъ, който постепенно почва да замѣня българския езикъ на мѣстнитъ евреи, до като около началото на XVIII в. отъ старитъ еврейски съжилци съ българитъ не остава освенъ спомена въ нѣкои семейства, че не сж испански евреи, но разбира се, влиянието и на мѣстнитъ евреи не е било по-малко върху придошлитъ отъ Испания. Тѣ научили български и турски езици, почнали да живѣятъ въ разбирателство съ българитъ, тъй както тѣхнитъ заварени тукъ събрата.

Но българското еврейство и тѣхнитъ събрата шпаньоли не оставатъ сами. Гоненията извършени отъ кръстоносцитъ надъ евреитъ въ германскитъ държави се преселили въ Полша и Русия, а и много въ турската империя и подъ названието ешкеназимъ — (аскански евреи) образували отдѣлни еврейски общини. Тѣхниятъ езикъ е нѣмския, а нѣкои употребяватъ наречието идишъ, което е смѣсъ отъ нѣмски, руски, полски, български и староеврейски думи и почти се не разбира отъ евреитъ — сефарадимъ — шпаньолитъ.

Евреитъ презъ време на духовното и политическото възраждане на България

Съвмѣстниятъ животъ на евреи и българи подъ турско владичество ни дава маса доказателства за разбиране и притичване на помощъ въ известни случаи. Особено чувството на сътрудничество се явява най-вече презъ време на подетитъ презъ XIX в. борби за политическо и духовно освобождение. Българскитъ евреи не сж били голѣми приятели, нито пъкъ нѣкога сж се чувствували близки до лангеритъ, та можемъ да кажемъ, че тѣ съ готовность сж подпомагали борцитъ за духовно-религиозната свобода.

Когато Паисий пловдивскиятъ митрополитъ се отнѣтна отъ гръцката патриаршия и последва Иларионъ Макариополски и Авксенти Велешки, нѣкои пловдивски евреи го подпомогнали съ пари. Въ единъ старъ псалтирь, когото видѣхъ у покойния дѣдо Максимъ Пловдивски митрополитъ, взетъ отъ църквата св. Марина, която бѣ отнета отъ пловдивскитъ лангери 1906 г. бѣше написано съ гръцки букви, а български думи.

„Да даде Богъ Исусъ Христосъ царство небесно, Аронъ памукчи отъ Филибе и неговитъ сбрата, кои дадохъ на Владиката дѣдо Паисий 10: л. т. и 70: гроша б. м. да се бори съ Патриката у Цариградъ.“

Какви сж били тия чувства на тоя еврейинъ, та е събралъ 10 турски лири и 70 гроша бѣли меджидии отъ своитъ събрата, за борбата на Паисий съ Патриката не е мжчно да се отгатнатъ. Пловдивската еврейска община сжществува още